

6. Мэнфилд, Б. Основные навыки. Проблемы проектирования стандартов профессионального образования: материалы семинара / Национальный наблюдательный центр Республики Беларусь / Б. Мэнфилд, Г. Шмидт. — Минск : РИПО, 2000.

7. Новиков, А.М. Профессиональное образование на смене эпох / А.М. Новиков // Специалист. — 1997. — №6.

8. Пионова, Р.С. Педагогика высшей школы: учеб. пособие / Р.С. Пионова. — Минск : Университетское, 2002.

ДЫСЦЫПЛІНА «БЕЛАРУСКАЯ МОВА. ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА» Ё ГУМАНІТАРНАЙ АДУКАЦЫІ СТУДЭНТАЎ

Гурновіч А.Б., Смалянка Г.А.

Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт

Галоўнай задачай вышэйшай школы з'яўляецца падрыхтоўка высокакваліфікаваных спецыялістаў розных галін навукі. Для фарміравання гарманічна развітай асобы патрэбны таксама высокая культура, высокія маральныя прынцыпы і шырокі спектр агульнаадукацыйных ведаў. Таму ў навучальных планах побач са спецыяльнымі дысцыплінамі стаіць і родная мова. Менавіта мова з'яўляецца паказчыкам высокай культуры чалавека.

Выкладчык пры дапамозе слова павінен фарміраваць светапогляд і ўменне правільна думаць і выказаць думкі, ажыццяўляць ідэйна-палітычнае, маральнае і эстэтычнае выхаванне. Студэнт павінен бездакорна валодаць тэхнікай мовы (маўлення).

Мэта лінгвістычнай падрыхтоўкі — гэта не толькі практычнае авалоданне мовай, але і развіццё асобы навучэнца, здольнага ўдзельнічаць у моўных зносінах на міжкультурным узроўні.

Падрыхтоўка ў вучы не толькі спецыяліста, але і камунікатыўна развітай асобы павінна стаць адной з галоўных задач у сістэме адукацыі.

Курс беларускай мовы ў тэхнічнай вучы дае вялікія магчымасці для развіцця асобы студэнта. У праграму выкладання курса «Беларуская мова. Прафесійная лексіка» ўключаны спецыяльны раздзел «Культура маўлення і выкарыстанне сродкаў беларускай мовы ў розных стылях маўлення».

Разглядаюцца пытанні правільнасці, дакладнасці, лагічнасці, чысціні, багацця і выразнасці маўлення, а таксама разнавіднасці памылак у звязным маўленні, метады і прыёмы выпраўлення маўленчых памылак. Студэнты павінны засвоіць агульнапрынятыя, агульнаабавязковыя нормы літаратурнай мовы.

Выкананне літаратурных нормаў з'яўляецца неабходным, бо мы кожную хвіліну спажываем моўную прадукцыю, і вельмі важна, якой яна якасці. Будучыя спецыялісты павінны ўмець дакладна ўжываць словы з уласцівым ім значэннем, што асабліва важна ў навукова-тэхнічных тэкстах.

Асабліва ўвага надаецца правільнай пабудове словазлучэнняў, сказаў, сувязі паміж іх элементамі. Студэнты павінны навучыцца правільна выказаць сваю думку пры дапамозе мовы, правільна мысліць, выбіраць патрэбную сінтаксічную канструкцыю.

Студэнты тэхнічнай вучы павінны авалодаць уменнем выкарыстоўваць моўныя сродкі ў адпаведнасці са стылем, жанрам, часам, мэтам і ўмовамі камунікацыі ці інфармацыі. Асабліва ўвага надаецца вывучэнню навуковага і афіцыйна-справавога стыляў.

Важным фактарам для развіцця маўлення студэнтаў з'яўляецца матэрыял для практычных заняткаў. Асабліва добрыя вынікі ў навучанні і выхаванні студэнтаў дае сістэматычная праца над тэкстам па спецыяльнасці студэнтаў. Тэкст абавязкова павінен мець інфарматыўную каштоўнасць, матэрыял неабходна падбіраць так, каб ён адпавядаў узроўню ведаў студэнтаў не толькі па мове, але і па спецыяльнасці.

Цікавай працай на занятках з'яўляецца і пераклад навуковых тэкстаў з рускай мовы на беларускую. Заняткі, на якіх студэнты займаюцца перакладам, садзейнічаюць развіццю навыкаў у розных відах маўленчай дзейнасці, паглыбленню ведаў у галіне будучай спецыяльнасці.

Моўны матэрыял тэксту павінен актыўна засвойвацца, каб гэта было больш выніковым, неабходна ўлічваць індывідуальныя асаблівасці студэнтаў пры працы з тэкстам, што і практыкуецца на занятках.

Успрыманне тэксту залежыць ад індывідуальнасці асобы з аднаго боку і ад праблематыкі, зместу з другога боку.

На практычных занятках студэнты атрымоўваюць і замацоўваюць навыкі культуры маўленчых паводзінаў, якія спатрэбяцца ім як у час далейшай вучобы (пры прадстаўленні рэферата, абароне курсавой і дыпломнай работ, пры выступленні на студэнцкіх навуковых канферэнцыях), так і у будучай прафесійнай дзейнасці (маўленчы службовы этыкет, формы арганізацыі маўлення ў прафесійных зносінах).

Дысцыпліна «Беларуская мова. Прафесійная лексіка», як і іншыя дысцыпліны гуманітарнага профілю, узбагачае студэнтаў не толькі пэўнымі прафесійнымі ведамі, навыкамі і ўменнямі (прафесійная лексіка, спецыяльная навуковая тэрміналогія), але і выпрацоўвае навыкі культуры вуснага і пісьмовага маўлення, маўленчага службовага этыкету, фарміруе моўны густ будучых спецыялістаў, тым самым уплывае на агульную культуру чалавека і спрыяе выхаванню лепшых якасцяў асобы. Студэнты пашыраюць веды аб культурных традыцыях народа, асаблівасцях народнага этыкету, беларускага этнасу.

Змест дысцыпліны адпавядае курсу на гуманітарызацыю тэхнічнай адукацыі, статусу ўніверсітэта і, ў выніку, выконвае задачу падрыхтоўкі высокаадукаваных, шырокаэрудыраваных спецыялістаў для сістэмы АПК.

КВАЛИФИЦИРОВАННЫЕ КАДРЫ — АГРОПРОМЫШЛЕННОМУ КОМПЛЕКСУ

Дегтярев М.Г.

Орловский государственный аграрный университет

При работе в новых условиях у специалистов АПК все чаще стала обнаруживаться функциональная малограмотность, технологический консерватизм, дефицит экономических, правовых, технических, социально-психологических и экономических знаний. Первые шаги реформ в АПК отчетливо показали, что именно кадровый потенциал – ключевой фактор успеха.

Новая кадровая политика в сельском хозяйстве по своей важности и актуальности ставится в ряд с основными государственными программами в агропромышленном комплексе. В условиях коренных изменений производственных отношений, структурной перестройки в АПК неизбежно возникает необходимость переобучения и даже неоднократной смены профессий.

Подготовка кадров должна проводиться по приоритетным направлениям агропромышленного производства с использованием передового отечественного и зарубежного опыта работы с персоналом. Основные направления совершенствования деятельности должны определяться на основе анализа существующего состояния с учетом экономических преобразований, а также современных требований производства.

В Орловской области, которая активно проводит реформы в АПК, в последнее время стали предъявлять повышенные требования к специалистам агропромышленных предприятий. От них чаще требуется знание импортной техники, экономических механизмов хозяй-